

א. מצאו תמונות המשקפות את העצמאות של המדינה, וערכו תערוכת תמונות: 'עצמאות ישראל'.
ב. הביטו בתמונות, כתבו על פתקים דביקים את המחשבות והרגשות שעולים בכם נוכח התמונות, והדביקו אותם לצידן.

האלק: חדש ימינו כקדם - ממלכה יהודית עצמאית

האזינו לשירת 'התקווה' מפיהם של הילדים במונקאטש שבהונגריה בשנת 1933:

התקווה
 הילדים
 במונקאטש
 שבהונגריה
 בשנת 1933

עצמאות מדינית

א. אילו תחושות מעורר בכם הסרטון?
ב. המנון התקווה מבוסס על שיר ארוך שכתב נפתלי הרץ אימבר. הגרסה שלפנינו שונה מעט מההמנון שאנו שרים כיום אך לכל הגרסאות מסר דומה. מהו המסר?
ג. רבים מהילדים הללו לא זכו לראות במו עיניהם את הקמת מדינת ישראל. נסו לדמיין אילו רגשות היו מתעוררים בליבם ומה היו חושבים או אומרים, לו זכו לכך.

ארץ ציון וירושלים
 חופשי בארצנו
 אלפיים

לפני כ-2,500 שנה התקיימה בארץ ישראל ממלכה יהודית. עם חורבן בית המקדש הראשון נחרבה גם הממלכה היהודית, ובמשך למעלה מ-2,400 שנה לא התקיימה ממלכה יהודית עצמאית (לא בארץ ישראל ולא במקום אחר בעולם), מלבד תקופה קצרה יחסית בימי בית המקדש השני, אז התקיימה הממלכה החשמונאית (שנוסדה בעקבות מרד המכבים בידי יהודה המכבי, בני חשמונאי ועוזריהם).

לאורך השנים נשמרה הכמיהה (הרצון, השאיפה) לכוון (להקים) ממלכה יהודית בארץ ישראל. בדרך כלל כמיהה זו לא באה לידי ביטוי במעשים ובפעולות של ממש, אלא בעיקר בתקווה ובאמונה שעם ביאת המשיח תקום ממלכה יהודית חדשה.

גלויה המבוססת על הציור 'גלות' של שמואל הירשנברג.

האזינו לפיוט 'למולדת שובי רוני' -
פיוט שחיבר אשר מזרחי ללחן ערבי עממי,
בביצוע של אורית עטר:

חשבו על תחומים בחייכם שבהם יש לכם עצמאות, ועל רכיבים בחיים שאין לכם בהם עצמאות. אילו תחושות עולות בכם בהקשר לכל אחת מהאפשרויות הללו?

כך מתאר את הדברים משה הס, אחד ממבשרי הציונות (מבשרי הציונות הם הסופרים והפעילים הראשונים שכתבו על רעיונות הציונות):

דת ישראל היא בראש וראשונה פטריוטיות [אהבה ונאמנות למולדת] יהודית. לעולם איני יכול לכבוש את התרגשותי בזכורי את המחזות [המראות] שראיתי בעודני ילד בבית זקני [סבא שלי] החסיד בבון [עיר בגמניה], בימי האבל על חורבן ירושלים. זקני היה אחד מאותם מופלגים בתורה ויראת שמיים [...] ככלות עמל יומו [עבודתו] היה קובע עיתים לתורה [זמנים ללימוד תורה] משעת ערב ועד חצות הלילה כל ימות השנה. ורק בבוא 'תשעת הימים' [מראש חודש אב ועד תשעה באב] הפסיק ממשנתו [לימודיו]. אז היה קורא עם נכדיו, שהיה מושבים ערים עד חצות הלילה, את אגדות החורבן והגלות. והיו עיניו זולגות דמעות ויורדות על זקנו הלבן כשלג [...] האמונה בביאת המשיח הייתה לי אז מה שהיא לי כיום: אמונה בתחיית עמי התרבות ההיסטוריים על ידי הרמת הכפופים עד לרמת הזקופים [עמים נרדפים, כמו העם היהודי, שיזכו לכוח ולעצמאות] [...] בארצות החוצות [ארצות העולם] בין המערב ובין המזרח [...] חיים מיליונים מבני עמנו, הנושאים תפילה חמה, יום ולילה, לאלוהי אבותיהם כי ישיב מלכות ישראל כבראשונה. הם שמרו על הגרעין החי של היהדות - על לאומיותם היהודית [...] ושמרה על נשמת חייה בכל סערת הדורות, הלא היא התקווה לתקומת עמנו ותחייתו.

(מתוך 'רומי וירושלים' מאת משה הס, עמ' 41, 47, 48)

במאות השנים האחרונות, לצד האמונה והתקווה לבואו של המשיח, קבוצות גדולות בעם היהודי בחרו לפעול באופן מעשי כדי לממש את התקווה ולהקים מדינה יהודית. רבים מהם היו בעלי תפיסת עולם חילונית ומודרנית, ובמידה רבה אפשר שהם ראו במעשיהם אלו חלופה לאמונה בביאת המשיח. אחרים ראו במעשיהם השלמה לאמונה הדתית שלהם בביאת המשיח. והיו, ועדיין ישנם, מאמינים שנמנעים מלהשתייך למפעל הציוני מתוך תחושה שהציונות מנוגדת לאמונתם הדתית.

בעניין הציונות והאמונה בביאת המשיח הוצגו שלוש עמדות: פעילות ציונית מתוך ראייה חילונית של המציאות, אמונה במשיח לצד פעילות ציונית, והתנגדות לפעילות ציונית כיוון שהיא עומדת בניגוד לאמונה בביאת המשיח. עם איזו עמדה אתם מזדהים? האם אתם מכירים אנשים המזדהים עם עמדה אחרת משלכם?